

Thưa Quý Anh Em Hiện Dịch
GS Nguyễn Văn Sâm, GS Huỳnh Chiêu Đăng và quý thân hữu,

Kho Sách Xưa Trong Quán Ven Đường có thêm sách mới.

Bản chữ Hán "Tân Biên Truyền Kỳ Mạn Lục" đã được thu-thập đầy đủ 4 cuốn. Quyển Chi Nhất đến Quyển Chi Tứ. Sách này đã được dịch sang Việt ngữ; dịch giả là Trúc Khê Ngô Văn Triện, với nhan-đề "Truyền Kỳ Mạn Lục Toàn Tập". Có lẽ do nhà Tân Việt xuất-bản. Nhà sách Xuân Thu tái bản tại Hoa Kỳ, không ghi rõ năm nào.

Sách gồm 20 chuyện, có xen nhiều bài thơ. Những bài thơ này có nguyên văn chữ Hán kèm theo, cùng phiên âm bằng chữ quốc ngữ. Nhờ bản dịch này, người biết ít chữ Hán cũng có thể đọc một phần nguyên bản chữ Hán. Sách này trước đây không được coi là thành-phần của văn học Việt Nam, và cũng không phải là thành-phần của văn học Trung Quốc. (No Man's Land). Nay thì có lẽ được coi là thuộc văn-học Việt-Nam viết bằng chữ Hán.

Trong sưu-tập "Collection Connaissance de l'Orient" cuốn Truyền Kỳ Mạn Lục đã được Bác Sĩ Nguyễn Trần Huân dịch sang tiếng Pháp với tựa đề "Vaste Recueil de Légendes Merveilleuses".

Rất tiếc là nhà in không bỏ dấu tiếng Việt, nên tên tác-giả Nguyễn Dữ trở thành Nguyên Du, và lầm với Nguyễn Du, cũng in là Nguyên Du, tác-giả Kim Vân Kiều. Truyền Kỳ Mạn Lục và Kim Vân Kiều (bản dịch của Xuân Phúc và Xuân Việt) là hai cuốn sách Việt Nam có mặt trong sưu-tập này; hơn 40 cuốn kia là sách Trung-hoa và Nhật-bản!

Kho Sách Xưa mới có cuốn sách tựa hơi dài dòng: "La Part de l'Encens et du Feu" avec une introduction sur le Culte des Ancêtres et un Aperçu général sur les biens des Cultes.

Tác-giả là "Luật Sư" Dương Tấn Tài, nhưng chỉ nhận là cựu sinh-viên Trường Luật và Hành-Chánh, Viện Đại Học Đông-Dương. Sách in năm 1932 tại Saigon, nhà in Nguyễn Văn Cửa.

Nhiều năm nay tôi (!) vẫn đinh-ninh đây là luận-án tiến-sĩ của Luật Sư Trần Văn Trai (xin đừng lầm với Bà Tăng Thị Thành Trai), nay mới biết là lầm lớn. Nói một cách đại-khái, đây là tục-lệ của dân-tộc ta về hương hỏa. Thường thường là người con trưởng hay người cháu đích tôn được thừa hưởng một phần gia-tài gọi là ruộng hương-hỏa; hoa lợi của phần ruộng hương-hỏa này được dùng để bảo-trì nhà thờ và chi-phí vào những bữa cỗ giỗ, có thể rất tốn kém.

Nhà văn Nhất Linh, trong cuốn tiểu thuyết "Đôi Bạn" trang 150 đã mô-tả trường-hợp của nhân-vật Tạo đã được ăn thừa-tự, nhưng rồi phải bỏ chạy khi bị ép buộc phải lấy vợ "béo tướng bao giờ cũng phúc hậu, tuy rõ nhưng rõ hoa, tuy đen nhưng đen tròn". Nếu nhiều thời-giờ hơn xin mời quý-vị đọc lại "Thừa Tự" của Khải Hưng. Vũ Ngọc Phan gọi tiểu-thuyết của Khải Hưng là tiểu-thuyết phong-tục.

Không nói gì đến văn-minh, văn-hoá hay văn hiến.(?)

Tôi không rõ Trường Luật được tổ-chức ra sao; xin được biết ý-kiến các niên-trưởng. Dường như hai năm đầu học luật, và năm thứ ba bắt buộc phải học hành-chánh để tốt-nghiệp tri-huyện.

Không có đường nào khác. Nhà văn Hoàng Đạo cũng học Luật, tốt-nghiệp, và chỉ được làm lục-sự. (?)

Luật-Sư Dương Tấn Tài đã giữ chức Tổng Trưởng Công Vụ trong chính-phủ Trần Văn Hữu, tháng 2 năm 1952. Dường như về sau chỉ có Nha Công Vụ trực thuộc Phủ Thủ Tướng hay Phủ Tổng Thống. Luật Sư Dương Tấn Tài là một trong 3 anh em: Luật Sư Dương Tấn Trương và Bác-Sĩ Dương Tấn Tươi. Luật Sư Dương Tấn Trương có người con gái là Bác-sĩ Dương Mỹ Trinh học y-khoa khoá 1965; thành-hôn với Bác-Sĩ Nguyễn Văn Nhứt QYHD. Một người con gái khác là Dương Mỹ Linh, sau cũng hành-nghề luật-sư.

Bác-Sĩ Dương Tấn Tươi là một nhà nho, ông có dịch (một phần) cuốn "Đông Lai Bác Nghị" của Lữ (hay Lã) Tổ Khiêm. Lữ Tổ Khiêm có những nhận định mới mẻ, sắc bén về những nhân vật lịch sử của Trung Hoa, nhưng cũng có người cho rằng ông có phần lập-dị. Cuốn Đông Lai Bác Nghị, bản dịch Việt ngữ này cũng đã đưa vào Kho Sách Xưa. Trong tương lai rất có thể có người sẽ dịch toàn bộ sách này.

Về ba huynh đệ danh sĩ này của Saigon, xin mời quý vị niên trưởng sinh quán tại miền Nam cho biết thêm chi-tiết, và xin Anh Em tùy-nghi đính-chính những sai lầm.

Sau cùng xin nói vài lời về cuốn "Quan Âm Chính văn Tân Truyện", bản chữ nôm có kèm theo phiên âm chữ quốc ngữ chép năm Khải Định Thứ Tư, tức là năm 1919 theo dương-lịch. Theo GS Nguyễn Văn Sâm, trong Tạp Chí Hán Nôm 1/1997, bản nôm truyện Quan Âm Thị Kính cổ nhất là "Quan Âm chú giải tân truyện" in năm Mậu Thìn niên-hiện Tự Đức (1868 dương lịch). Nơi hải ngoại có được bản 1919 cũng là quý rồi.

Trong bản nôm này người viết nhầm ba chữ "mới" (nhau), "mấy"(nhau) và "vớ" (nhau) dùng cùng một nghĩa, đại khái như ta dùng chữ "avec" của Pháp hay "with" của Anh. Đây là cách nói hay phát âm thông-thường của người Việt tại Hà-nội, khoảng 1950 trở về trước. Long Điền Nguyễn Văn Minh trong "Việt Ngữ Tinh Nghĩa Từ Điển" mục số 15 đã cố gắng phân-biệt 3 chữ này. Chúng tôi

học sau nên theo đúng cách phân-biệt này; riêng nhà văn Hoàng Hải Thủy thì lại hay dùng chữ "mí" nhau cho "tình tứ" hơn!

Trong bản nôm này chữ "mới" viết bằng Hán tự "mãi"; chữ "mây" viết bằng Hán tự chữ nhân trên bộ thủy. Từ điển Vũ Văn Kính cho rằng chữ thủy này là chữ tâm viết sai đi. Riêng chữ "vớ" không dùng trong bản nôm này. Những nơi khác, như trong truyện Kiều, chữ "vớ" viết bằng Hán tự "bôi".

Ngoài ra bản Khải Định 1919 này thiếu hai câu 61 và 62

60. Bên tài bên sắc đôi bên cũng vừa
Mượn người đánh tiếng trình thưa
Cầu hôn mới viết thư từ đệ sang
Mở thư họ Mãng xem tường...

Có lẽ vì thế có bản đếm 786 câu, có bản đếm 788 câu. Và nhảy từ câu 60 đến 63 thì bị lạc vận.

Khảo về truyện Quan Âm Thị Kính, chúng ta chờ đợi công-trình của Man Đức Huy và Dương Thanh Tâm "Từ Hán Việt và Điển Cố trong Quan Âm Thị Kính". Phần mở đầu đã được đưa lên Mạng.
Kho Sách Xưa cũng có hai bản nôm truyện Quan Âm Diệu Thiện, chúng ta sẽ bàn sau.

Xin ca ngợi giá-trị của Kho Sách Xưa Quán Ven Đường và xin cảm ơn Chủ Quán, GS Huỳnh Chiếu Đăng

Thân kính
Hà Ngọc Thuận QY13HD
Brisbane 04.02.2015

Thưa Quý Anh Em,
Xin nói thêm:

1. Bác Sĩ Dương Tấn Tươi học y-khoa tại Hà-nội, đệ-trình luận-án tiến-sĩ năm 1935 (cùng năm với BS Hoàng Gia Hợp);

và nhất là:

2. Sau khi đã download sách "La Part de l'Encens et du Feu" và đọc lướt chừng 80 trang đầu, xin tạm dịch

"avec une introduction sur le culte des ancêtres" = với một bài dẫn-nhập vào phong-tục/ tục lệ/ đạo Thờ Cúng Tổ Tiên,

"et un aperçu général sur les biens des cultes" = và một nhận-định khái-quát về những phẩm-vật/ tài-vật cúng tế"(?).

Xin bỏ : "với những ưu-điểm của Đạo này" !

Mùa tuyết đang rơi, có lẽ Anh Em đã cười lạnh hết cả răng lẫn lợi.

Xin quý-vị huynh-trưởng và Anh Em đã đọc hay biết qua về sách này cho biết ý-kiến và chỉ dẫn. Thành-thật cảm-tạ.

Thân kính
Hà Ngọc Thuận QY13HD
Brisbane 10/02/2015